

Avoimien tieteiden

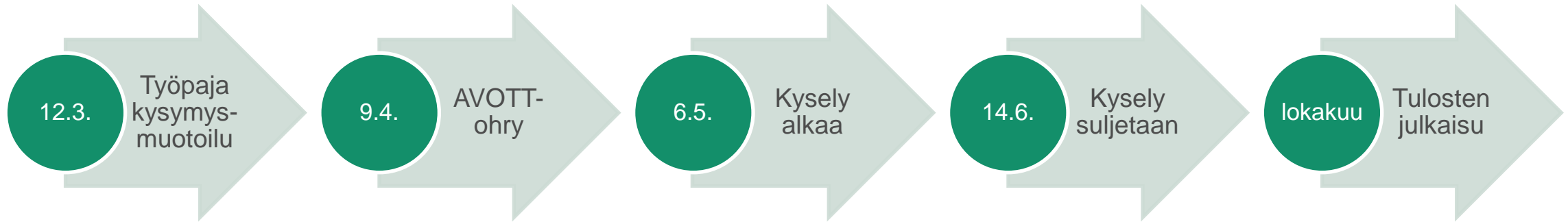
Avoimien tieteiden ja tutkimuksen seuranta 2024 ja indikaattorikehitys 2026

Ammattikorkeakoulujen avoin TKIO-
verkosto

Marita Kari 8.2.2024

AVOTT-seuranta 2024

Vuoden 2024 seurannan aikataulu

- Uusien määrällisten indikaattorien koetarkastelu helmikuussa 2024.
- 12.3. avoin kysymysten täsmennystyöpaja [AVOTT-tapahtumakalenterissa](#), ei ennakkoilmoittautumista
 - Muokatut kysymykset jaetaan [seurannan sivulla](#) tilaisuuden jälkeen
- 9.4. määrällisten indikaattorien esitarkastelujen tulokset ja lopulliset kysymykset tiedoksi AVOTT-ohjausryhmälle
 - Tämän jälkeen lopulliset kysymykset ja määrälliset indikaattorit saatavilla [seurannan sivulla](#)
- 6.5. avoin aloituswebinaari ja kysely käynnistyy
- 14.6. kysely suljetaan
- Määrällisten indikaattorien tiedot haetaan tutkimusorganisaatioiden puolesta kesäkuussa
- Tulokset julkaistaan lokakuussa [tiedejatutkimus.fi](#)-portaalissa sekä tiivistelmä [seuranta 2024](#) -sivulla.
 - Tarkka ajankohta selviää ja tiedotetaan, kun AVOTT-ohjausryhmän syksyn kokousajat ovat selvillä.

Muutokset pähkinänkuoressa

Uudet indikaattorit

- Uusiin osalinjauksiin ja suosituksiin liittyvät kysymykset
 - Kansalaistiede, yritysyhteistyö, tutkimusmenetelmät ja -infrastruktuurit, avoin oppiminen
- Seurantamallin toteuttaminen
 - Yhteistyön indikaattorit kaikilla osa-alueilla
 - Tutkimusaineistojen määrälliset indikaattorit
 - EOSCin seurannan huomioiminen pääosin seurannan yhteydessä toteutettaa tiedonkeruuta, joka ei vaikuta seurannan pisteytykseen

Keskeiset muutokset

- Valmistuminen seuraavan 12 kuukauden aikana poistettu ohjaavien dokumenttien vakiintuneista indikaattoreista*
- Vastuullisen arvioinnin kysymysmuutos
- Tarkennukset julkaisujen määrällisiin indikaattoreihin
- Hyvien käytäntöjen kysymykset poistettu

Toimintakulttuurin indikaattorit

Uudet indikaattorit perustuvat keväällä 2022 julkaistuihin toimintakulttuurin linjaukseen sekä kansalaistieteen ja yritysyhteistyön suosituksiin.

Uudet kysymykset

Ohjaavat dokumentit

- Kysymykset kansalaistieteen ja yritysyhteistyön ohjaavista dokumenteista.

Palvelut

- Kysymys organisaation tutkijoille tarjoamasta kansalaistieteen tuesta ja kansalaistieteeseen liittyvästä koulutuksesta.
- Kysymys yritysyhteistyön tuesta ja yritysyhteistyöhön liittyvästä koulutuksesta.

Kysymysmuutos

Ohjaavat dokumentit

- Vastuullisen arvioinnin ohjaus: Onko organisaatiolla yksi tai useampi ohjaava dokumentti, joissa määritellään miten työ tieteen, tutkimuksen ja opetuksen avoimuuden edistämiseksi voidaan huomioida rekrytointiin tai urakehitykseen liittyvässä tai muussa ammatillisessa arvioinnissa?
- Yliviivattu teksti oli osa kysymystä vuonna 2022, mutta poistettiin vuoden 2024 seurannasta.

Julkaisujen määrällisten indikaattorien muutokset

Nämä indikaattorit on määritelty seurantamallissa.

Välittömästi avoimet tieteelliset vertaisarvioidut artikkelit

- Indikaattori vuonna 2024: Välittömästi avoimien tieteellisten vertaisarvioitujen artikkeleiden osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyypit A pois lukien A3, sekä avoin saatavuus OA-/hybridikanavissa).
- Vuonna 2022 käytetystä indikaattorista on poistettu **rinnakkaistallennus**.

Rinnakkaistallennus

- Indikaattori vuonna 2024: Rinnakkaistallenteiden ja avoimen saatavuuden osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyyppi A pois lukien A3; vain artikkelit, joita ei ole julkaistu oa/hybridikanavissa).
- Muutos vuoden 2024 seurantaan: **poistetaan indikaattorista muut kuin tyypin A (pois lukien A3) julkaisut ja sisällytetään tarkasteluun vain artikkelit, joita ei ole julkaistu oa/hybridikanavissa.**

Artikkelit ammattilehdissä ja yleistajuisissa julkaisuissa

- **Vuonna 2022 käytetty indikaattori säilyy ennallaan:** Avoimesti saatavissa olevien artikkeleiden ammattilehdissä ja yleistajuisissa julkaisuissa osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyypit B1, B3, D1, D3 ja E1).
- Rinnakkaistallennuksen avulla avatut julkaisutyypit B1, B3, D1, D3 ja E1 huomioidaan jatkossa tässä indikaattorissa.
- Varaudutaan indikaattorin pisteytyksen tarkistukseen vuonna 2024. Vuonna 2022 AMKt saivat indikaattorista peruspisteitä, muut tutkimusorganisaatiot lisäpisteitä.

AVOTT-seurannassa vuonna 2022 käytetyt ja vuonna 2024 käytettävät indikaattorit löytyvät yhdellä kalvolla esityksen liitteessä.

Lisäys julkaisemisen palveluihin: Lisenssit

- Uusi indikaattori organisaatioiden tuesta avoimen julkaisemisen lisenssivalintaan.
 - Valitse alla olevista vaihtoehdoista kaikki ne tavat, joilla organisaatiosi tukee henkilökuntaansa avoimen julkaisemisen tekijänoikeus- ja lisensointikysymyksissä
 - Kansallinen suositus *Ohje tekijänoikeuksiin liittyvästä avoimesta lisensoinnista tutkijoille ja tieteellisille kustantajille* käytössä
 - Ei kansallista suositusta, mutta vastaava ohjeistus
 - Ei ole käytössä
 - Kysymys ja vaihtoehdot muotoiltu oppimisen saman aiheen indikaattorin pohjalta yhdenmukaisuuden vuoksi.
 - Indikaattori tukee [tutkimusjulkaisujen avoimen saatavuuden linjauksen](#) tavoitteiden toteutumista.
 - Muotoilu saattaa täsmentyä työpajassa 12.3.

Tutkimusaineistojen määrälliset indikaattorit

Näistä indikaattoreista tehdään koetarkastelu alkuvuonna 2024, jolla varmistetaan indikaattorien käyttökelpoisuus.

Pisteytys suhteutetaan organisaation kokoon.

Indikaattorit otetaan käyttöön kevyellä pisteytyksellä, koska alue on vielä voimakkaasti kehittyvä.

- Metatiedot
 - Tietolähde: Metax-metatietovaranto
 - Mahdollisuus lisäpisteisiin: organisaatio ilmoittaa itse tiedot valitsemistaan repositorioista.
 - [Seurantamallin mukaan](#) tutkimusaineistojen metatiedot otetaan käyttöön indikaattorina aikaisintaan 2024.
- Datatukihenkilöiden määrä suhteutettuna opetus- ja tutkimushenkilöstön määrään
 - Kysymys datatukihenkilöiden määrästä sisältyy EOSCin seurantaan.
- Indikaattori tutkimusinfrastruktuurien ja käyttöpolitiikkojen näkyvyydestä tutkimustietovarannossa **ei toteudu**.
 - CSC:n tiedonkeruuta ei saatu käyntiin vuoden 2023 aikana. Siksi indikaattorin tietopohja ei ole seurannan edellyttämällä tasolla.

Tutkimusaineistojen ohjaavat dokumentit

- Kysymykseen “Valitse, jos oman organisaatiosi linjaavassa dokumentissa on otettu huomioon alla olevien kansallisten linjausten sisällöt tai ne otetaan huomioon seuraavan 12 kk aikana” on lisätty uusi vaihtoehto:
 - Tutkimusmenetelmien ja -infrastruktuurien avoimen saatavuuden osalinjaus
- Lisäys perustuu [tutkimusaineistojen ja -menetelmien avoimuuden osalinjaukseen 2](#) tutkimusmenetelmien ja -infrastruktuurien avoimesta saatavuudesta

Avoimen oppimisen palveluiden uudet indikaattorit

1. Onko käytössä **avointen oppimis- ja opetuskäytäntöjen laatuksiteerien suosituksen** mukainen tai vastaava ohjeistus? (suositus tulossa)
2. Onko käytössä **avointen oppimisympäristöjen saavutettavuuden / esteettömyyden suosituksen** mukainen tai vastaava ohjeistus? (suositus tulossa)
3. **Ahotointi:** Onko korkeakoulussa ohjeistusta avoimen oppimisen (esim. avointen oppimateriaalien tai verkkokurssien) kautta saadun osaamisen tunnustamiseen?
4. **Oppijoiden oppimistuotosten avoimen jakamisen palvelut**
 1. Onko korkeakoulussa ohjeistusta oppijoille oppimistuotosten avoimesta jakamisesta?
 2. Onko korkeakoulussa tukihenkilöä oppijoille oppimistuotosten avoimesta jakamisesta?
5. Onko **suositus tiedeviestinnän toteuttamisesta** tai vastaava ohjeistus käytössä?
6. Onko **suositus tiedekasvatuksen toteuttamisesta** tai vastaava ohjeistus käytössä?

Kohtiin 1–2 suositus on valmisteilla, kohdat 3–6 perustuvat vuonna 2022 julkaistuuun [oppimisen ja oppimateriaalien avoimuuden osalinjaukseen 2: avoimet oppimis- ja opetuskäytännöt](#).

Avoin tiede

Yhteistyön indikaattorit

Yhteistyön indikaattorit

Indikaattorit perustuvat seurantamalliin.

- AVOTT-, FinnARMA- ja AMKien Avoin TKIO-verkoston työskentelyyn osallistuneiden asiantuntijoiden määrä.
 - AVOTT- ja AMKien Avoin TKIO-verkostoista pisteet toimintakulttuuriin, FinnARMA-verkostosta tutkimusaineistoihin.
 - Organisaatio ilmoittaa tämän tiedon.
 - Muotoilun tarkastus ja täsmennys työpajassa 12.3., joissa vielä varmistetaan pisteitä antavat kotimaiset verkostot (esim. Tulanetin osalta)
- Kansainvälisten avoimen tieteen ja tutkimuksen organisaatioiden ja verkostojen työskentelyyn osallistuneiden asiantuntijoiden määrä.
 - Organisaatio ilmoittaa tämän tiedon.
 - Kysymys kaikille osa-alueille
 - Muotoilun tarkastus ja mahdollinen täsmennys työpajassa 12.3.

Avoimen oppimisen yhteistyön indikaattorit

- Yhteistyössä tehdyt avoimet oppimateriaalit Aoe.fi-tietokannassa
 - Organisaatioiden välinen yhteistyö
 - Kansainvälinen yhteistyö
 - Koulutusrajojen välinen yhteistyö
- Ehdotus perustuu [seurantamalliin](#).
- Näistä ehdotuksista tehdään koetarkastelu vuoden 2024 alussa, minkä jälkeen päätetään soveltuvuudesta.
- Jos indikaattorit otetaan käyttöön, pisteytys suhteutetaan organisaation kokoon. Kokoon suhteuttaminen tehtiin aoe.fi-datalle seurannassa vuonna 2022.

Avoim tiede

**Tiedonkeruu vuoden 2024
seurannan yhteydessä**

Tiedonkeruu 2024 seurannan yhteydessä

- Avoimen julkaisemisen kokonaiskustannuskysely toteutetaan myös vuonna 2024.
 - Kysymyksiin tulossa mahdollisesti tarkennuksia.
 - Kokonaiskustannuskysely FinELib-toimiston vastuulla, AVOTT teknisenä toteuttajana.
- Uutena tiedonkeruuna lisätään ne EOSCin seurannan kysymykset, jotka eivät ole indikaattoreita AVOTT-seurannassa.
 - Kysymysten suomenkieliset versiot esitetään ja tarkistetaan työpajassa 12.3.
 - How many research performing organisations in your country have a policy on offering services through EOSC?
 - How many research performing organisations in your country have a policy on connecting repositories to EOSC?
 - How many research performing organisations in your country have a policy on skills/training for Open Science?
 - How many educational curricula with an Open Science dimension were offered in your country in 2021?

Avoim tiede

Vuoden 2026 seurannan indikaattorit

Indikaattorit vuoden 2026 seurantaan

1. Indikaattorit uuden opinnäytetöiden osalinjauksen perusteella
2. Indikaattorilisäykset aiemmin julkaistujen linjausten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisaikojen täyttymisen sekä seurantamallin perusteella
3. Viitearkkitehtuurista mahdollisesti nousevat uudet indikaattorit
4. Vuoden 2024 indikaattorien arvioinnin perusteella tehtävät muutokset

Vuoden 2026 indikaattorikehityksen aikataulu

- Syksyn aikana järjestetään asiantuntijayhteisölle työpajoja indikaattorikehityksestä.
- Ohjausryhmä vahvistaa vuoden 2026 seurannassa käytettävät indikaattorit joulukuussa 2024.
- Indikaattorit julkaistaan [seurannan sivuilla](#) vahvistamisen jälkeen.

Avoin tiede

Kiitos!

Avoin tiede

Liite:

Julkaisemisen määrällisten indikaattorien
vuoden 2022 ja 2024 muotoilut

Julkaisujen määrällisten indikaattorien muutokset

Nämä indikaattorit on määritelty seurantamallissa.

Välittömästi avoimet tieteelliset vertaisarvioidut artikkelit

- Vuonna 2022 käytetty indikaattori: Välittömästi avoimien tieteellisten vertaisarvioitujen artikkeleiden osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyypit A pois lukien A3, sekä avoin saatavuus OA-/hybridikanavissa ja rinnakkaistallenteina).
- Muutos vuoden 2024 seurantaan: **poistetaan indikaattorista rinnakkaistallennetut artikkelit.** Indikaattori vuonna 2024: Välittömästi avoimien tieteellisten vertaisarvioitujen artikkeleiden osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyypit A pois lukien A3, sekä avoin saatavuus OA-/hybridikanavissa).

Rinnakkaistallennus

- Vuonna 2022 käytetty indikaattori: Rinnakkaistallenteiden ja avoimen saatavuuden osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyyppi A pois lukien A3 sekä tyypit B1, B3, D1, D3 ja E1).
- Muutos vuoden 2024 seurantaan: **poistetaan indikaattorista muut kuin tyypin A pois lukien A3 julkaisut ja sisällytetään tarkasteluun vain artikkelit, joita ei ole julkaistu oa/hybridikanavissa.** Indikaattori vuonna 2024: Rinnakkaistallenteiden ja avoimen saatavuuden osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyyppi A pois lukien A3; vain artikkelit, joita ei ole julkaistu oa/hybridikanavissa).

Artikkelit ammattilehdissä ja yleistajuisissa julkaisuissa

- **Säilytetään vuonna 2022 käytetty indikaattori ennallaan:** Avoimesti saatavissa olevien artikkeleiden ammattilehdissä ja yleistajuisissa julkaisuissa osuus julkaisemisesta, kehitys (OKM:n julkaisutiedonkeruun tyypit B1, B3, D1, D3 ja E1).
- Rinnakkaistallennuksen avulla avatut julkaisutyypit B1, B3, D1, D3 ja E1 huomioidaan jatkossa tässä indikaattorissa.
- Varaudutaan indikaattorin pisteytyksen tarkistukseen vuonna 2024. Vuonna 2022 AMKt saivat indikaattorista peruspisteitä, muut tutkimusorganisaatiot lisäpisteitä.